

DAŇOVÝ MĚSÍČNÍK

4/2026

Aktualizační servis k daňové legislativě

Právní stav: 30. dubna 2026

- **Přehled vydání aktualizačního servisu od ledna 2026** Strana 2
- **Nové bonusy pro uživatele, opravy, doplňky** Strana 3
- **Základní legislativní přehled za listopad 2025 až duben 2026** Strana 4
Stručně ke změnám a novinkám v předpisech týkajících se daní
- **Daň z přidané hodnoty: Uplatňování daně z přidané hodnoty u nemovitých věcí (IV.)** Strana 7
Podrobněji k volbě zdanění
- **Daň z příjmů ze závislé činnosti: Registrace plátců a vykazování osvobozených příjmů** Strana 11
Nad novinkami týkajícími se jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele
- **Daň z přidané hodnoty: Období pro uplatnění nároku na odpočet daně** Strana 13
K praktickým dopadům nejnovější judikatury Soudní dvora Evropské unie

[DanovyMesicnik.online](https://danovy.mesicnik.online)

EKONOMICKÝ
SOFTWARE

#1

POHODA

PŘEHLED VYDÁNÍ AKTUALIZAČNÍHO SERVISU PRO ROK 2026

1. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 2. února 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za leden

2. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 2. března 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za únor

3. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 2. dubna 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za březen

4. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 4. května 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za duben

DAŇOVÝ MĚSÍČNÍK 4 / 2026 (Aktualizační servis k daňové legislativě pro uživatele publikací řady Daňové zákony 2026)

© 2026 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz

Upozornění: Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody a/nebo trestního stíhání.

Nové bonusy pro uživatele aktualizací servisu, opravy, doplňky

■ Daň z přidané hodnoty

Na straně 13 publikujeme rozbor nejnovější situace kolem určení období, za které je možné nárokovat odpočet daně z přidané hodnoty, po rozsudku Tribunálu Soudního dvora EU ve věci T-689/24 (a běžícího přezkumného řízení) a po rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-521/24.

Stáhněte a prostudujte si rozhodnutí T_689/24 jako pracovní podklad ke studiu tématu, kterému se budeme dále věnovat! Rozsudek je k dispozici po načtení QR kódu nebo na adrese <https://www.danove-zakony.cz/zakaznicka-sekce/>.

Nepotřebujete číst celý text (nyní přezkoumávaného) rozsudku Tribunálu Soudního dvora EU, ale zajímá vás jen právní věta? Zde ji uvádíme:

Článek 167, čl. 168 písm. a) a čl. 178 písm. a) směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty, jakož i zásady neutrality daně z přidané hodnoty (DPH) a proporcionality, musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které osoba povinná k dani nemůže uplatnit nárok na odpočet daně zaplacené na vstupu v daňovém přiznání podaném za období, ve kterém splnila hmotněprávní podmínky pro uplatnění tohoto nároku, pokud v tomto období neobdržela příslušnou fakturu, a to i přesto, že tuto fakturu obdržela ještě před podáním tohoto přiznání.

ZÁKLADNÍ LEGISLATIVNÍ PŘEHLED

■ Předpisy publikované ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv

V přehledu jsou uvedeny všechny zákony, novely a další předpisy týkající se daní, které byly od 1. listopadu 2025 do 30. dubna 2026 zveřejněny ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2026 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny **modrou barvou!**

Vyhláška č. 489/2025 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2026

■ **Datum publikování:** 26. listopadu 2025

■ **Obsah předpisu:** Vyhláška stanovuje nové sazby zahraničního stravného platné v roce 2026. Většina sazeb zůstává oproti roku 2025 beze změny, sazby se zvyšují jen u těchto států: Belize, Bulharsko, Gruzie, Izrael, Keňa, Kosovo, Kuvajt, Libérie, Litva, Maledivy, Mauretánie, Mongolsko, Německo, Pobřeží Slonoviny, Slovensko, Spojené státy americké, Togo a Turecko.

■ **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** nová vyhláška ruší vyhlášku č. 373/2024 Sb.

■ **Účinnost vyhlášky:** 1. ledna 2026

Vyhláška č. 572/2025 Sb., o stanovení výše paušální částky náhrady nákladů při práci na dálku pro rok 2026

■ **Datum publikování:** 22. prosince 2025

■ **Obsah předpisu:** Vyhláška stanovila paušální částku náhrady nákladů pro home office podle § 190a odst. 1 písm. b) zákoníku práce na rok 2026 na 4,70 Kč za hodinu. Zaměstnavatel se zaměstnancem však mohou písemně sjednat částku nižší nebo žádnou.

■ **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** nová vyhláška zrušuje vyhlášku č. 474/2024 Sb.

■ **Účinnost:** 1. ledna 2026

Vyhláška č. 573/2025 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro rok 2026

■ **Datum publikování:** 22. prosince 2025

■ **Obsah předpisu:** Vyhláška stanovila pro účely zákoníku práce pro rok 2026 nové sazby základní náhrady za kilometr jízdy, průměrné ceny pohonných hmot a sazby stravného pro veřejný i soukromý sektor.

■ **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** nová vyhláška zrušuje vyhlášku č. 475/2024 Sb.

■ **Účinnost:** 1. ledna 2026

■ Předpisy v závěrečné fázi legislativního procesu

V přehledu jsou uvedeny všechny návrhy zákonů a novel týkající se daní ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně, na programu jednání v Senátu, schválené zákony na podpisu u prezidenta, nebo zákony a novely prezidentem již podepsané, ale dosud nezveřejněné ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2026 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny modrou barvou!

Zákon, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

■ **Datum poslední změny v legislativním procesu:** 25. března 2026 schváleno Poslaneckou sněmovnou, očekává se projednání v Senátu dne 6. května 2026

■ **Obsah předpisu:** Novela navrhuje, aby se nejnižší měsíční vyměřovací základ osob samostatně výdělečně činných, které vykonávají tuto činnost jako hlavní, od roku 2026 dále nezvyšoval a zůstal zachován na úrovni roku 2025 (tj. ve výši 35 % průměrné mzdy).

■ **Plánovaná účinnost:** od prvního dne měsíce následujícího po vyhlášení, se zpětnou působností od ledna 2026

■ Předpisy publikované ve Finančním zpravodaji

V přehledu jsou uvedeny všechny předpisy týkající se daní publikované ve Finančním zpravodaji od 1. listopadu 2025 do 31. dubna 2026.

Do přehledu nejsou zařazena sdělení k mezinárodním smlouvám, obecná upozornění na splatnost daní, čísla účtů správců daně apod.

Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2025 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny **modrou barvou!**

POKYN č. MF-20 o stanovení lhůt při správě daní (Č. j.: MF-42283/2025/3901-1)

- **Datum publikování:** 4. listopadu 2025 ve Finančním zpravodaji částka 16/2025 pod číslem 19/2025
- **Obsah předpisu:** Ministr financí stanovil lhůty pro příslušné útvary Ministerstva financí, orgány Finanční správy a orgány Celní správy k vyřízení podání osob zúčastněných na správě daní, a to pro případy, kdy nejsou příslušné lhůty stanoveny daňovým řádem.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** tímto pokynem byl zrušen Pokyn č. MF-5 o stanovení lhůt při správě daní č. j. MF-21968/2015/39
- **Účinnost:** 1. ledna 2026

POKYN GFŘ-D-71 k doručování do datových schránek fyzických osob (Č. j.: 92810/25/7700-50123-010450)

- **Datum publikování:** 12. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 1/2026 pod číslem 1/2026
- **Obsah předpisu:** Pokyn upravuje doručování do datových schránek fyzických osob, včetně doručování v případech současné existence více zřízených a zpřístupněných datových schránek téže fyzické osoby.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** Nový pokyn ruší (i) Pokyn GFŘ-D-7 k postupu správců daně při doručování prostřednictvím datových schránek č. j. 35136/11-2110-011826 ze dne 21. 12. 2011, (ii) Informaci k doručování písemností osobám se zpřístupněnou datovou schránkou podnikající fyzické osoby zřízovanou od 1. 1. 2023 ze zákona č. j. 7619/23/7100-50123-711442 ze dne 9. 2. 2023 a (iii) Informaci k doručování písemností prostřednictvím datových schránek ve vazbě na Pokyn GFŘ-D-7 č. j. 48850/23/7700-50123-010450 ze dne 25. 7. 2023.
- **Účinnost:** 1. února 2026

Pokyn č. GFŘ-D-74 ke změně umístění spisů v rámci finančního úřadu (Č. j.: 94418/25/7700-50128-011654)

- **Datum publikování:** 12. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 1/2026 pod číslem 2/2026
- **Obsah předpisu:** Pokyn stanoví pravidla pro přesun spisů mezi územními pracovišti v rámci jednoho finančního úřadu, a to tak, aby bylo přihlédnuto zejména k dostupnosti spisu pro daňový subjekt a k hospodárnosti výkonu správy daní.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** Nový pokynem se zrušuje pokyn č. GFŘ-D-37, č. j. 57808/18/7700-10124-011654.
- **Účinnost:** 1. února 2026

Pokyn č. GFŘ-D-75 čj. 95534/25/7100-10111-802540, stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2025 podle § 38 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2025

- **Datum publikování:** 14. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 2/2026 pod číslem 3/2026
- **Obsah předpisu:** Pokyn stanovil jednotné kurzy měn uváděných v kurzovním lístku ČNB, které při přepočtu cizí měny pro daňové účely za zdaňovací období roku 2025 použijí poplatníci, kteří nevedli účetnictví.
- **Platnost:** od 14. února 2026

Seznam států uvedených na unijním seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti schváleném Radou Evropské unie (Informace čj. MF-14066/2026/2401-1)

- **Datum publikování:** 20. března 2026 ve Finančním zpravodaji částka 5/2026 pod číslem 6/2026
- **Obsah předpisu:** Ministerstvo financí zveřejnilo nový seznam států, u kterých se v souladu s § 38fa odst. 2 zákona o daních z příjmů pro účely daní z příjmů hledí na příjmy dosažené prostřednictvím (i) ovládané zahraniční společnosti, která je k poslednímu dni skončení svého zdaňovacího období daňovým rezidentem některého ze států uvedených k takovému datu na příslušném seznamu, nebo (ii) stálé provozovny umístěné v takovém státě, jako by byly skutečně ovládané společností na území České republiky k okamžiku skončení zdaňovacího období ovládané zahraniční společnosti.
- **Platnost:** od 20. března 2026

INFORMACE čj. MF-17452/2026/3901-1, opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů

- **Datum publikování:** 2. dubna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 7/2026 pod číslem 8/2026
- **Obsah předpisu:** Vláda rozhodla prominout část spotřební daně z motorové nafty a jejích směsí, pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů a povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikne v období ode dne 8. dubna 2026 do dne 30. dubna 2026.
- **Platnost:** od 2. dubna 2026

INFORMACE čj. MF-21513/2026/3901-1, opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů

- **Datum publikování:** 28. dubna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 9/2026 pod číslem 10/2026
- **Obsah předpisu:** Vláda rozhodla prominout část spotřební daně z motorové nafty a jejích směsí, pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů a povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikne v období ode dne 1. května 2026 do dne 31. května 2026.
- **Platnost:** od 1. května 2026

Uplatňování daně z přidané hodnoty u nemovitých věcí (IV.)

Finanční správa vydala v lednu 2026 pod č.j. 1127/26/7100-30116-051722 Informaci o uplatňování daně z přidané hodnoty u nemovitých věcí od 1. července 2025. Tato informace vyjádřila právní názor Finanční správy ČR na aplikaci zákona o dani z přidané hodnoty v oblasti nemovitých věcí od 1. července 2025 a upozornila na změny oproti předchozí právní úpravě před velkou novelizací zákona.

Jedná se zejména o nová pravidla pro osvobození od daně při dodání nemovité věci, změny v uplatnění sazeb daně ve stavebnictví, změny v definici staveb pro bydlení a sociální bydlení a nová pravidla pro výpočet podlahových ploch. V této části textu se budeme věnovat detailně volbě zdanění a přechodným ustanovením novely. Cyklus uzavřeme výkladem pravidel pro stavby pro sociální bydlení a pro výpočet podlahových ploch.

2.4. Volba zdanění

V případě pozemků, jejichž dodání je osvobozeno od daně podle § 55a zákona o dani z přidané hodnoty, i v případě vybraných nemovitých věcí, jejichž dodání je osvobozeno od daně podle § 56 zákona o dani z přidané hodnoty, zůstává zachována volba zdanění (viz § 55a odst. 4 a § 56 odst. 8 zákona o dani z přidané hodnoty). Jde o možnost osoby, která uskutečňuje plnění, zvolit, že se jedná o plnění zdanitelné. Volbu zdanění lze podle § 62 odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty využít i v případě dodání pozemku či dodání vybrané nemovité věci, která jsou osvobozena od daně podle § 62 zákona o dani z přidané hodnoty.

Novelou se rozšiřuje okruh osob, které při dodání pozemku či vybrané nemovité věci mohou využít volbu zdanění. Od 1. července 2025 se tato možnost vztahuje nejen na plátce, ale i na osobu neuzaženou v tuzemsku, která není registrována jako plátce a zároveň není osobou registrovanou do režimu pro malé podniky pro tuzemsko, která může tento režim využívat. V některých případech je však volba zdanění podmíněna předchozím souhlasem příjemce plnění. Souhlas je i nadále vyžadován v případě, kdy příjemce plnění je plátcem. Od 1. července 2025 je souhlas příjemce s volbou zdanění vyžadován rovněž v případě, kdy příjemce je osobou registrovanou k dani v jiném členském

státě, která nemá sídlo ani provozovnu v tuzemsku a není osobou registrovanou do režimu pro malé podniky pro tuzemsko, která může tento režim využívat.

Forma souhlasu není v zákoně o dani z přidané hodnoty stanovena. Může se tak jednat o souhlas ústní, písemný i tzv. konkludentní. Za konkludentní souhlas lze považovat například přiznání daně příjemcem plnění. Nejvhodnější je však za-

Verzi s podrobnými komentáři novel objednávejte na Danove-Zakony.cz

SPV | SPOLEČNOSTI PRO VÁS | PRODEJ A ZAKLADÁNÍ SPOLEČNOSTÍ

Úplná znění platná v roce 2026

DAŇOVÉ ZÁKONY

Celoroční interaktivní komplet nejnovějších úplných znění zákonů s komentáři změn, e-booků, podcastů, aktualizací a servisního webu

Vždy aktuální stav

Daň z příjmů / Opatření v oblasti dani / Daň z přidané hodnoty / Daň silniční / Daň z nemovitých věcí / Daňový řád

DanoveZakony365.cz

V ceně: eBook

POHODA

EKONOMICKÝ SOFTWARE

#1

kotvení souhlasu příjemce do smluvní dokumentace.

Dále je třeba zdůraznit, že volba zdanění představuje pouze rozhodnutí poskytovatele plnění o tom, že plnění, které by jinak bylo osvobozeno od daně, je plněním zdanitelným. Volba zdanění však sama o sobě ještě neznamená, že osobou povinnou přiznat daň je poskytovatel plnění. Tou může být v konkrétním případě poskytovatel plnění (prodávající) nebo příjemce plnění (kupující), a to podle příslušných ustanovení § 108 zákona o dani z přidané hodnoty (např. ve vazbě na § 92d).

Ustanovení § 92d zákona o dani z přidané hodnoty stanoví, že v případě dodání nemovité věci s využitím volby zdanění použije plátce režim přenesení daňové povinnosti v tuzemsku²⁶). Osobou povinnou přiznat daň je v takovém případě v souladu s § 108 odst. 4 písm. a) zákona o dani z přidané hodnoty příjemce plnění. Režim přenesení daňové povinnosti v tuzemsku je však možné použít pouze na plnění uskutečněné mezi plátcí.

V případě nejasností mohou osoby využít institut závazného posouzení pro určení, zda se při poskytnutí zdanitelného plnění použije režim přenesení daňové povinnosti podle § 92h a §92i zákona o dani z přidané hodnoty. Bližší informace lze nalézt na webových stránkách Finanční správy (Závazné posouzení určení sazby daně, osvobození od daně s nárokem na odpočet daně nebo použití režimu přenesení daňové povinnosti).

Volbu zdanění však lze od 1. července 2025 využít i v případech, kdy poskytovatel plnění není registrován jako plátce. V takových případech tedy nelze aplikovat režim přenesení daňové povinnosti v tuzemsku. Příjemce plnění však může být určen za osobu povinnou přiznat daň na základě jiného ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty (viz např. § 108 odst. 3 písm. b) zákona o dani z přidané hodnoty v případě plátce, kterému je dodáno zboží osobou neusazenou v tuzemsku, která není registrována jako plátce).

Zachováno zůstává pravidlo, podle kterého se základ daně při uskutečnění zdanitelného plnění s využitím volby zdanění stanoví podle § 36 zákona o dani z přidané hodnoty, pokud poskytovatel plnění přijal před uskutečněním zdanitelného plnění úplaty, ze které mu nevznikla povinnost přiznat daň. Jde tedy o situaci, kdy poskytovatel plnění přijal zálohu ještě v době, kdy o budoucím dodání uvažoval jako o osvobozeném od daně

(povinnost přiznat daň ke dni přijetí úplaty mu tedy nevznikla) a následně využije volbu zdanění. V takovém případě je základem daně úplata, kterou poskytovatel plnění obdržel nebo má obdržet a postup podle § 37a zákona o dani z přidané hodnoty se nepoužije.

2.5. Přejídná ustanovení

Na daňové povinnosti vzniklé po účinnosti novely se plně uplatní právní úprava účinná od 1. července 2025. To se týká nových pravidel pro osvobození od daně podle § 56 zákona o dani z přidané hodnoty, včetně definice podstatné změny, i pravidel pro osvobození od daně podle § 55a a § 62 zákona o dani z přidané hodnoty.

Novela neobsahuje žádné speciální přechodné ustanovení, které by umožňovalo aplikovat pravidla platná do 30. června 2025 na dodání nemovité věci, která byla pořízena, zkolaudována, u které došlo ke splnění podmínek trvalého užívání nebo k podstatné změně do 30. června 2025, pokud bylo toto dodání uskutečněno od 1. července 2025.

Nová právní úprava tedy dopadá na veškerá dodání nemovitých věcí uskutečněná od 1. července 2025. To platí i pro převody staveb, bytů a nebytových prostor nabytých do 31. prosince 2012. Přejídná ustanovení zákona č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (konkrétně body 2 a 3 čl. II), se na daňové povinnosti vzniklé po účinnosti Novely neuplatní.

Příklad č. 15

Stavební společnost prodala v červnu 2023 plátcí novostavbu rodinného domu zkolaudovanou v únoru 2023. Plátce tutéž stavbu dodává v září 2025 jiné osobě.

Z pohledu plátce se jedná již o druhé dodání dokončené vybrané nemovité věci. Plnění je proto osvobozeno od daně. Skutečnost, že k prvnímu dodání došlo před účinností Novely, není pro posouzení podmínek pro osvobození od daně zakořvených v § 56 zákona o dani z přidané hodnoty od 1. července 2025 relevantní.

Příklad č. 16

Plátce dokončil v únoru 2023 stavbu rodinného domu. V témže měsíci stavbu zkolaudoval. V září

2025 prodá stavbu rodinného domu jiné osobě. Z pohledu plátce se jedná o první dodání dokončené vybrané nemovité věci. Plnění však bylo uskutečněno po uplynutí stanovené doby 23 měsíců po dokončení stavby. Plnění je proto osvobozeno od daně (s případnou volbou zdanění). Skutečnost, že původní pětiletá lhůta obsažená v § 56 zákona o dani z přidané hodnoty ve znění do 30. června 2025 ještě neuplynula, není pro dodání nemovité věci uskutečněné po 1. července 2025 relevantní.

Příklad č. 17

Plátce vlastní víceúčelovou halu kolaudovanou v roce 1980. V roce 2024 provedl plátce stavební úpravy této haly. Stavební úpravy byly zkolaudovány v srpnu 2024, přičemž vynaložené náklady dosáhly 30 mil. Kč bez daně a činily více než 50 % zjištěné ceny nemovitosti. V říjnu 2025 plátce víceúčelovou halu prodává. Sjednaná prodejní cena činí 120 mil. Kč bez daně.

Skutečné náklady na stavební úpravy nepřesahují 30 % základu daně ($30/120 = 25\%$).

Stavební úpravy tedy nepředstavují podstatnou změnu ve smyslu zákona o dani z přidané hodnoty od 1. července 2025. Plnění je proto osvobozeno od daně, neboť se nejedná o první dodání uskutečněné ve stanovené době od dokončení stavby (1980) nebo po podstatné změně (k podstatné změně zde nedošlo).

Skutečnost, že provedené stavební úpravy naplňovaly definici podstatné změny ve smyslu výkladu aplikovaného do 30. června 2025, není pro dodání nemovité věci uskutečněné od 1. července 2025 relevantní.

Přechodnými ustanoveními je dále upraven postup pro případ, kdy u plnění původně osvobozeného od daně byla přijata úplata před účinností Novely, avšak k samotnému dodání nemovité věci však dojde po účinnosti Novely a plnění se stane zdanitelným. V takovém případě se postupuje obdobně podle § 37a zákona o dani z přidané hodnoty, tj. pokud by vzniklý rozdíl byl záporný (přeplatek), pak se na toto plnění i po účinnosti Novely hledí jako na osvobozené od daně (a to i pro účely § 76 zákona o dani z přidané hodnoty či pro účely stanovení obratu). V případě kladného rozdílu (nedoplatek), bude tento rozdíl zdaněn platnou sazbou daně.

Obdobně to platí pro situace, kdy plnění, původně zdanitelné, je po účinnosti Novely osvobozeno od daně. I v tomto případě se § 37a zákona o dani z přidané hodnoty použije obdobně, tj. pokud by vzniklý rozdíl byl záporný (přeplatek), pak se na toto plnění i po účinnosti Novely hledí jako na zdanitelné plnění. V případě kladného rozdílu (nedoplatek) bude tento rozdíl osvobozen od daně.

Příklad č. 18

Plátce prodává nebytovou jednotku zkolaudovanou v lednu 2023. Jednotku koupil v roce 2024 od předchozího vlastníka. V květnu 2025 byla podepsána kupní smlouva. Prodejní cena byla sjednána v částce 20 mil. Kč plus DPH v zákonné výši. Záloha ve výši 50 % měla být uhrazena do 30 dnů od podpisu kupní smlouvy.

V červnu 2025 obdržel plátce zálohu ve výši 50 % sjednané prodejní ceny (vč. daně). Protože podle právní úpravy účinné do 30. června 2025 se jednalo o (budoucí) plnění zdanitelné, plátce obdržel 12,1 mil Kč a odvedl daň ve výši 2,1 mil. Kč ze základu daně ve výši 10 mil. Kč. V červenci 2025 bylo doručeno vyrozumění o provedení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí a nebytová jednotka byla předána. Podle právní úpravy účinné od 1. července 2025 se jedná o plnění osvobozené od daně podle § 56 zákona o dani z přidané hodnoty. Základem daně při uskutečnění plnění je částka 10 mil. Kč. Na základ daně v uvedené výši se aplikuje osvobození od daně. Doplatek ve výši 10 mil. Kč byl uhrazen v souladu s kupní smlouvou.

Daň ve výši 2,1 mil Kč odvedenou v souvislosti s přijetím zálohové platby nemůže plátce opravit (tj. odvedená daň se nevrací).

Příklad č. 19

Plátce prodává nebytovou jednotku zkolaudovanou v lednu 2023. Jednotku koupil v roce 2024 od předchozího vlastníka. V květnu 2025 byla podepsána kupní smlouva. Prodejní cena byla sjednána v částce 20 mil. Kč plus daň v zákonné výši. Prodejní cena měla být plně uhrazena ihned po podání návrhu na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí.

V květnu 2025 došlo k podání návrhu a plátce obdržel sjednanou prodejní cenu včetně daně ve výši 24,2 mil. Kč. Protože podle právní úpravy účinné

do 30. června 2025 je budoucí plnění zdanitelné, plátce odvedl daň z přidané hodnoty ve výši 4,2 mil. Kč ze základu daně ve výši 20 mil. Kč.

V červenci 2025 bylo doručeno vyrozumění o provedení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí a nebytová jednotka byla předána.

Protože plnění bylo uhrazeno ve 100 % výši, nevzniká nedoplatek ani přeplatek a základ daně při dodání nemovité věci je nulový.

Daň ve výši 4,2 mil. Kč odvedenou v souvislosti s přijetím zálohové platby nemůže plátce opravit (tj. odvedená daň se nevrací).

²⁶⁾ S účinností od 1. ledna 2025 se režim přenesení daňové povinnosti v tuzemsku podle § 92d zákona o dani z přidané hodnoty nepoužije v případě, že se jedná o dodání nemovité věci v rámci nuceného prodeje obchodního majetku plátce.

Změny v registraci plátců a ve vykazování osvobozených příjmů

V souvislosti se zavedením jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele vydala Finanční správa dvě informace ke změnám v registraci plátců daně ze závislé činnosti a k vykazování osvobozených příjmů ze závislé činnosti.

Od 1. dubna 2026 došlo k nahrazení registrační povinnosti plátců příjmů ze závislé činnosti (zaměstnavatelů) přihlašováním do evidence zaměstnavatelů a zaměstnanců, která vznikla v souvislosti se zavedením jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele. Zaměstnavatelé, kteří jsou plátcí daně z příjmů ze závislé činnosti, se tedy nově budou registrovat u České správy sociálního zabezpečení také pro účely daně z příjmů ze závislé činnosti. Údaje z evidencí zaměstnavatelů a zaměstnanců pak budou využívat i správci daně k plnění úkolů v jejich působnosti.

Registrace plátců

Veškeré potřebné informace k podání přihlášky do registru zaměstnavatelů jsou uvedeny na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení. Tam jsou rovněž k dispozici informace k evidenci zaměstnanců.

Vyplňování údajů zaměstnavatele

Pokud zaměstnavatel v posledních dvou letech (tedy za zdaňovací období roku 2023 nebo 2024) podal vyúčtování nebo se u správce daně zaregistroval v roce 2025 nebo v prvním čtvrtletí roku 2026, Finanční správa předá údaje automaticky České správě sociálního zabezpečení.

Do evidence zaměstnavatele je však třeba doplnit několik údajů, které nebyly registračními údaji plátce daně ze závislé činnosti a Finanční správa je tedy nemá k dispozici. Zároveň je nutné přihlásit zaměstnance do evidence zaměstnanců.

Přihláška k registraci nebo žádost o zrušení registrace v nedávné době

Pokud zaměstnavatel před 1. dubnem 2026 podal přihlášku k registraci u správce daně a ten o této přihlášce dosud nerozhodl, údaje uvedené v přihlášce předá správce daně České správě sociálního zabezpečení. Obdobný postup se použije v případě žádosti o zrušení registrace podané u správce

daně, o které nebylo do 31. března 2026 rozhodnuto. Stejně jako ve výše uvedené situaci je nutné do evidence zaměstnavatelů doplnit několik údajů, které nebyly registračními údaji plátce daně ze závislé činnosti, a přihlásit zaměstnance do evidence zaměstnanců.

Lhůta pro doplnění evidenčních údajů

Pro dokončení přihlášení zaměstnavatele bylo třeba údaje, které nebyly registračními údaji plátce daně ze závislé činnosti, doplnit do 30. dubna 2026. Ve stejné lhůtě bylo třeba přihlásit zaměstnance do evidence zaměstnanců a vyplnit příslušné údaje. Řádné vyplnění údajů v evidenci zaměstnanců je nutné pro zajištění průchodnosti měsíčních hlášení do systému jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele. Jednotné měsíční hlášení se bude poprvé podávat za měsíc duben 2026, a to ve lhůtě od 1. do 20. května 2026.

Údaj o daňové rezidenci zaměstnance

Pro zajištění průchodnosti měsíčních hlášení je nezbytné, aby při doplňování údajů o zaměstnancích byl u každého z nich uveden stát daňové rezidence. To platí i u českých pracovníků s daňovou rezidencí v České republice.

V praxi zaměstnavatelé zaměňují údaj o státním občanství zaměstnance s jeho daňovou rezidencí. Jde však o rozdílné údaje, daňovou rezidenci fyzické osoby nelze spojovat se státním občanstvím – státní občan České republiky může být daňovým rezidentem v zahraničí a naopak.

Pokud je zaměstnanec daňovým rezidentem v zahraničí, v evidenci zaměstnanců se uvede kód příslušného zahraničního státu daňové rezidence.

U zaměstnance, který je daňovým rezidentem v České republice, se uvede kód státu daňové rezidence CZ.

Důležité je tento údaj v evidenci zaměstnance vyplnit, protože je nezbytný pro správné vyhodnocení nároku na uplatnění daňových slev a pro validaci

podání v systému. Pokud by nebyl uveden, mohou být podání měsíčního hlášení při uplatnění daňových slev zamítnuta.

Údaj o daňové rezidenci zaměstnance bude vyplněn podle informací, které má zaměstnavatel k dispozici v době vyplnění evidence. V případě potřeby či získání nových informací je možné údaj o daňové rezidenci následně změnit či opravit.

Informace k daňovému identifikačnímu číslu

Pokud zaměstnavatel není registrován k jiné dani (např. k dani z přidané hodnoty), dojde k 1. dubnu 2026 také ke zrušení jeho daňového identifikačního čísla (DIČ). Nicméně toto číslo (bez kódu „CZ“) je možné i nadále používat při identifikaci osoby zaměstnavatele vůči správci daně.

Vykazování osvobozených příjmů ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti osvobozené od daně jsou v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, standardně evidovány na mzdových listech zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele vychází z údajů vedených na mzdových listech jednotlivých zaměstnanců, jsou jeho součástí rovněž údaje o příjmech ze závislé činnosti, které jsou od daně osvobozeny. V případě, že zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům příjmy ze závislé činnosti osvobozené od daně, jsou tyto příjmy v rámci jednotného měsíčního hlášení vykazovány zejména v následujících atributech:

10286 – zúčtovaný příjem celkem,

10289 – osvobozené příjmy ze zúčtovaných příjmů,

10417 – příspěvky zaměstnavatele na produkty spoření na stáří.

Specifika některých druhů osvobozených příjmů a výjimka z hlášení

V souvislosti s implementací jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele se ze strany dodavatelů mzdových a personálních systémů opakuje otázka, zda je nezbytné prostřednictvím tohoto hlášení vykazovat také příjmy ze závislé činnosti osvobozené od daně v případech, kdy:

- osoba, které byl takový příjem poskytnut, není v daném kalendářním měsíci zaměstnancem zaměstnavatele (např. jde o bývalého zaměstnance)

nebo

- pracovní vztah vůbec nevznikl

a současně tato osoba nemá v daném kalendářním měsíci žádný jiný příjem ze závislé činnosti, ať již zdanitelný či osvobozený.

Jedná se zejména o tyto situace:

- příjmy žáků a studentů z praktického výcviku (§ 6 odst. 9 písm. k) zákona o daních z příjmů)

- odměny členů okrskových volebních komisí (§ 6 odst. 9 písm. s) zákona o daních z příjmů)

- zvýhodnění bývalých zaměstnanců poskytované zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu (§ 6 odst. 9 písm. e) zákona o daních z příjmů)

- příjmy plynoucí z účasti bývalých zaměstnanců na společenských akcích organizovaných bývalým zaměstnavatelem (§ 6 odst. 9 písm. g) zákona o daních z příjmů, po novele písm. d))

- stravování bývalých zaměstnanců, kteří odešli do starobního nebo invalidního důchodu, poskytované bývalým zaměstnavatelem (§ 6 odst. 9 písm. t) zákona o daních z příjmů).

Připravovaná novela zákona

Připravovaná novela zákona č. 323/2025 Sb., o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele má za cíl vyloučit povinnost zaměstnavatelů vykazovat v jednotném měsíčním hlášení tyto příjmy osvobozené od daně a osoby, kterým jsou poskytovány, pokud v daném kalendářním měsíci tyto osoby nemají od tohoto zaměstnavatele jiné příjmy ze závislé činnosti. Legislativní práce na uvedené úpravě již byly zahájeny a předpokládá se, že tato změna nabude účinnosti od 1. ledna 2027.

S ohledem na chystanou změnu a za účelem snížení administrativní zátěže zaměstnavatelů bude Finanční správa již pro rok 2026 v uvedených případech akceptovat postup, kdy zaměstnavatelé nebudou ve výše uvedených situacích prostřednictvím jednotného měsíčního hlášení vykazovat údaje o výše uvedených příjmech ani o osobách, kterým byly poskytnuty.

Tento přístup vychází ze základních zásad pro správu daní se zřetelem na očekávanou legislativní změnu. Zároveň je zohledněna skutečnost, že uvedené příjmy nepředstavují příjmy podléhající zdanění a neovlivňují výši daňové povinnosti ani registrační povinnosti osob, které by nastávaly z jiných důvodů.

Období pro uplatnění nároku na odpočet daně z přidané hodnoty

Pokud plátce obdrží daňový doklad ve zdaňovacím období následujícím po uskutečnění zdanitelného plnění, může uplatnit nárok na odpočet daně, kterou vůči němu uplatnil jiný plátce, nejdříve za toto následující zdaňovací období

Toto pravidlo vyplývá z ustanovení § 73 odst. 1 písm. a) zákona o dani z přidané hodnoty, kde je jednou z podmínek pro uplatnění nároku na odpočet daně u přijatých plnění držba daňového dokladu, a z ustanovení § 73 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty, podle kterého lze nárok na odpočet uplatnit nejdříve za zdaňovací období, ve kterém jsou splněny podmínky dle § 73 odst. 1 zákona.

Pro posouzení věci je současně relevantní i rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. března 2026 ve věci C-521/24, Aptiv Services Hungary, který obsahuje obecné závěry k načasování výkonu práva na odpočet. Soudní dvůr EU v této věci vychází z toho, že právo na odpočet se v zásadě vykonává za zdaňovací období, ve kterém jsou splněny podmínky pro jeho uplatnění, včetně držby faktury.

Rozsudek Tribunálu SDEU

Platné pravidlo však bylo zpochybněno vydáním rozsudku Tribunálu Soudního dvora EU (SDEU) T-689/24 I. S. A. dne 11. února 2026. Výrokem rozsudku bylo stanoveno, že článek 167, čl. 168 písm. a) a čl. 178 písm. a) směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty, jakož i zásady neutrality daně z přidané hodnoty a proporcionality, musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které osoba povinná k dani nemůže uplatnit nárok na odpočet daně zaplacené na vstupu v daňovém přiznání podaném za období, ve kterém splnila hmotněprávní podmínky pro uplatnění tohoto nároku, pokud v tomto období neobdržela příslušnou fakturu, a to i přesto, že tuto fakturu obdržela ještě před podáním tohoto přiznání.

Praktický dopad toho rozsudku by tedy byl takový, že tuzemská úprava nemůže bránit osobě povinné k dani uplatnit nárok na odpočet v přiznání za období, ve kterém vznikl nárok na odpočet,

pouze z toho důvodu, že do konce tohoto období neobdržela fakturu, ač ji obdržela ještě před podáním daňového přiznání za toto období. To by znamenalo změnu aktuálního právního stavu i dosud uplatňované praxe daňové správy (stávající znění § 73 odst. 1 písm. a) společně s § 73 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty by nebylo v souladu s výkladem Směrnice).

Přezkumné řízení Soudním dvorem

Proti výše uvedenému rozsudku Tribunálu Soudního dvora EU však bylo dne 4. března 2026 v souladu s čl. 256 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie zahájeno přezkumné řízení před Soudním

**Objednávejte na
Danove-Zakony.cz**

DanoveZakony365.cz

**DAŇOVÁ
JUDIKATURA**

Nejnovější rozsudky Soudního dvora Evropské unie, Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu ovlivňující daňovou praxi

V ceně: eBook

Díl VIII.

SPV | SPOLEČNOSTI PRO VÁS | PRODEJ A ZAKLADÁNÍ SPOLEČNOSTÍ

EKONOMICKÝ SOFTWARE

POHODA #1

dvorem EU ve věci C-167/26 RX, které je dosud vedeno jako probíhající.

Přezkumné řízení je možné zahájit pouze v případě vážného ohrožení jednoty nebo souladu práva Unie. Proto v souladu s čl. 62b Statutu Soudního dvora EU nabývá odpověď, která je předmětem přezkumu, účinku až po skončení přezkumného řízení. Existence tohoto přezkumu tak fakticky suspenduje aplikaci závěrů rozsudku Tribunálu Soudního dvora EU ve věci T-689/24 I. S. A. Aplikace závěrů tohoto rozsudku se tak nyní nelze do-

volávat ani s odkazem na přímý účinek Směrnice Rady 2006/112/ES.

Aktuální dopady rozsudku Tribunálu

V kontextu výše uvedeného tedy i nadále platí, že obdrží-li plátce daňový doklad až v následujícím zdaňovacím období, uplatní nárok na odpočet daně podle aktuálně účinné tuzemské právní úpravy nejdříve za toto následující zdaňovací období, případně za některé z pozdějších období v rámci zákonné lhůty.